

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA SISTEM DAVČNIH, CARINSKIH
IN DRUGIH JAVNIH PRIHODKOV

Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

Župancičeva 3, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 67 17

F: 01 369 67 19

INFORMACIJA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB ZA LETO 2023

Pripravil:

Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

september 2024

Kazalo vsebine

Povzetek in ključne ugotovitve	1
1. Obdavčitev z davkom od dohodkov pravnih oseb	2
1.1 Zavezanci za davek.....	2
1.2 Davčna osnova in davčno obdobje	2
1.3 Davčna stopnja	3
1.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	3
1.5 Plačevanje DDPO	3
2. Analiza podatkov iz davčnih obračunov DDPO za leto 2023	3
2.1 Analiza osnovnih obračunskih podatkov DDPO za leto 2023	3
2.2 Zavezanci, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov	5
2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD področjih	5
2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih	6
2.2.3 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	7
2.3 Zavezanci, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	11
2.3.1 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD področjih	12
2.3.2 Porazdelitev zavezancev po prihodkovnih razredih	13
2.4 Vrsta pravno organizacijske oblike	13
2.5 Efektivna davčna stopnja in starost zavezancev.....	15
2.6 Zavezanci, ki so del mednarodne skupine podjetij.....	18
2.7 Najbolj in najmanj uspešne skupine zavezancev po SKD razredih.....	19
Priloge.....	22

Kazalo tabel

<i>Tabela 1: Osnovni obračunski podatki DDPO za leto 2023</i>	4
<i>Tabela 2: Zavezanci, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov glede na SKD področje</i>	5
<i>Tabela 3: Zavezanci za DDPO, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, glede na višino davčnih prihodkov</i>	6
<i>Tabela 4: Zmanjšanja davčne osnove in davčne olajšave za DDPO – pregled za leto 2023</i>	7
<i>Tabela 5: Število zavezancev, zneski in deleži posameznih vrst olajšav za leto 2023</i>	9
<i>Tabela 6: Zavezanci, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, glede na SKD področje</i>	12
<i>Tabela 7: Zavezanci za DDPO v letu 2023 z normiranimi odhodki glede na višino davčno priznanih prihodkov</i>	13
<i>Tabela 8: Število zavezancev, davčno priznani prihodki in davčna obveznost po vrsti pravno organizacijske oblike zavezancev v letu 2023</i>	14
<i>Tabela 9: Povprečna efektivna davčna stopnja po SKD področjih za leto 2023</i>	15
<i>Tabela 10: Izbrana polja obračuna DDPO za leto 2023 glede na starost zavezanca, brez oproščenih po 9. členu ZDDPO</i>	17
<i>Tabela 11: Davek in povprečna efektivna davčna stopnja za leto 2023 glede na starost zavezanca, brez oproščenih po 9. členu ZDDPO</i>	17
<i>Tabela 12: Glavne kategorije obračuna DDPO za leto 2023 CbCR zavezancev po krovni državi MNE</i>	19
<i>Tabela 13: Zavezanci po SKD razredih, 10 največjih razredov po davčni obveznosti za leto 2023</i>	20
<i>Tabela 14: Zavezanci po SKD razredih, 10 največjih razredov po davčni izgubi v obdobju 2008-2023</i>	20

Kazalo slik

<i>Slika 1: Delež posameznega zmanjšanja in olajšave glede na vsa zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav v izbranih dejavnostih v letu 2023</i>	10
<i>Slika 2: Povprečna efektivna davčna stopnja za vse zavezance, za prvih 100 zavezancev glede na davčno obveznost in splošna (nominalna) davčna stopnja v obdobju 2012-2023</i>	16

Povzetek in ključne ugotovitve

➤ **Osnovni obračunski podatki**

V letu 2023 je bilo oddanih skupaj 109.733 obračunov davka od dohodkov pravnih oseb. Skupna davčna obveznost vseh zavezancev je znašala 1.467 mio evrov. Število predloženih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb se je v obdobju od 2020 do 2023 v povprečju povečalo za 1,1 odstotka letno, davčna obveznost pa v povprečju za 18 odstotkov letno.

➤ **Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov**

Od vseh oddanih obračunov za leto 2023 je bilo 108.336 obračunov, kjer so zavezanci ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov. Največ teh zavezancev (18.815 oz. 17 % vseh, ki so ugotavljali svojo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov) je bilo razvrščenih v področje S po SKD klasifikaciji (druge dejavnosti). Največ davčno priznanih prihodkov so ustvarili zavezanci s področja dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil s 46 mrd evrov (30 % vseh). Tem sledijo zavezanci s področja predelovalne dejavnosti z 42 mrd evrov davčno priznanih prihodkov, ki pa so imeli najvišjo davčno obveznost, 357 mio evrov, kar je predstavljalo 24 % celotne davčne obveznosti. Porazdelitev po prihodkovnih razredih kaže, da je bilo največ tistih, ki so v poslovnem letu ustvarili do 1.000 evrov prihodkov (30 % oz. 32.007 zavezancev), in tistih, ki so ustvarili od 100.000 do 1.000.000 evrov prihodkov (26 % oz. 28.383 zavezancev). Več kot 100 mio evrov prihodkov je ustvarilo le 0,2 % vseh zavezancev (187), a je njihov delež v davku znašal skoraj 38 %.

➤ **Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave**

Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v letu 2023 je uveljavilo 42.181 zavezancev (39 % vseh, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov) v skupni višini 2.583 mio evrov. Ob upoštevanju davčne stopnje 19 % to pomeni, da so si zaradi uveljavljanja vseh davčnih olajšav zavezanci znižali davčno obveznost za 491 mio evrov, kar predstavlja t. i. davčni izdatek oziroma izgubo davčnih prihodkov za državo.

➤ **Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov**

Le dober odstotek vseh zavezancev, ki so oddali obračun, je ugotavljalo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (1.397 zavezancev). Pri teh zavezancih glede na SKD klasifikacijo močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, med katere je bilo v letu 2023 uvrščenih kar 43 % vseh zavezancev z normiranimi odhodki (606 zavezancev). Največ je takih, ki so v poslovnem letu ustvarili prihodke do 10.000 evrov (38 %). Do 20.000 evrov prihodkov je ustvarila dobra polovica zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo z dejanskimi prihodki in normiranimi odhodki, prihodkov nad 100.000 evrov pa le 5,7 % teh zavezancev.

➤ **Povprečna efektivna davčna stopnja**

Povprečna efektivna davčna stopnja za DDPO je za leto 2023 znašala 14,24 % in je bila za 0,46 odstotne točke nižja kot v letu 2022 (14,70 %). Najvišjo povprečno efektivno davčno stopnjo so imeli zavezanci iz dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil, kjer je znašala 16,62 %. Najnižjo povprečno efektivno davčno stopnjo so imeli zavezanci iz SKD področja oskrba z električno energijo, plinom – znašala je 10,44 %.

1. Obdavčitev z davkom od dohodkov pravnih oseb

Sistem obdavčitve z davkom od dohodkov pravnih oseb (v nadaljevanju DDPO) ureja Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06 in vse nadaljnje spremembe; v nadaljnjem besedilu ZDDPO-2). Z njim je določena obveznost plačevanja DDPO. Postopek pobiranja DDPO podrobneje ureja posebni del Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 in vse nadaljnje spremembe, v nadaljnjem besedilu ZDavP-2).

1.1 Zavezanci za davek

Zavezanci za davek so pravne osebe domačega prava (razen Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti), pravne osebe tujega prava ter družbe oziroma združenja oseb, vključno z družbami civilnega prava po tujem pravu, ki nimajo pravne osebnosti in ki niso zavezanci za dohodnino. Zavezanci rezidenti so obdavčeni po načelu svetovnega dohodka, kar pomeni, da so zavezani za davek od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji in zunaj nje. Za rezidenta se šteje zavezanec, ki ima v Sloveniji sedež ali kraj dejanskega delovanja posloводства. Nerezidenti so obdavčeni po teritorialnem načelu, kar pomeni, da so zavezani za davek od dohodkov, ki jih dosegajo v poslovni enoti ali prek poslovne enote v Sloveniji, in za davek od dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji, in za katere je določena obveznost za davčni odtegljaj.

Poseben status ima Banka Slovenije, ki je sicer davčna zavezanka, vendar po posebni določbi davka niti ne izračunava niti ne plačuje. Med davčne zavezance štejemo tudi zavode, društva, ustanove, verske skupnosti, politične stranke, zbornice, reprezentativne sindikate in druge pravne osebe, ustanovljene za opravljanje nepridobitnih dejavnosti.

1.2 Davčna osnova in davčno obdobje

Davčno obdobje je lahko koledarsko leto ali poslovno leto, ki se razlikuje od koledarskega leta, pri čemer davčno obdobje ne sme presegati obdobja 12 mesecev.

Davčna osnova za DDPO je dobiček, izražen kot presežek davčno priznanih prihodkov nad davčno priznanimi odhodki.

Posebnosti pri določanju davčne osnove:

- I. Splošno je določena odprava dvojne obdavčitve in manj kot enkratne obdavčitve, kar pomeni, da se prihodki ali odhodki, ki so bili že vključeni v davčno osnovo v preteklih obdobjih, ne vključijo ponovno v davčno osnovo.
- II. Zmanjšanje davčne osnove zaradi davčnih izgub iz preteklih davčnih obdobj je dovoljeno največ v višini 50 % davčne osnove davčnega obdobja.
- III. Od 1. 1. 2020 je skupno zmanjšanje davčne osnove mogoče največ v višini 63 % davčne osnove.
- IV. Zavezanci lahko ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, če izpolnjujejo pogoje in opravijo priglasitev v skladu z ZDDPO-2 in ZDavP-2.

1.3 Davčna stopnja

Splošna nominalna davčna stopnja po ZDDPO-2 je za leto 2023 znašala 19 %. Z ZDDPO-2 je določena tudi posebna stopnja davka v višini 0 %, in sicer za investicijske sklade, ki so ustanovljeni po zakonu, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje, za pokojninske sklade, ki so ustanovljeni po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ter za zavarovalnice, ki lahko izvajajo pokojninski načrt v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Povprečna davčna stopnja, izračunana na podlagi podatkov iz vseh predloženih obračunov na nivoju države za leto 2023, zaradi navedenega razloga ne more biti povsem enaka nominalni stopnji.

Stopnja za davčni odtegljaj od dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji, je 15 %.

1.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave

Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave, vendar največ v višini 63 % davčne osnove, so zavezanci za leto 2023 lahko uveljavljali za naslednje namene:

- davčno izgubo iz preteklih davčnih obdobjih (omejitev na največ 50 % davčne osnove tekočega davčnega obdobja);
- olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj, in sicer v višini 100 % zneska vlaganj v notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti in za nakup raziskovalno-razvojnih storitev;
- olajšavo za investiranje v višini 40 % investiranega zneska v opremo in v neopredmetena sredstva;
- olajšavo za zaposlovanje invalidov;
- olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju;
- olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje;
- olajšave za donacije;
- olajšavo za zaposlovanje novo zaposlene osebe, mlajše od 29 let ali osebe starejše od 55 let, ali osebe v poklicu za katerega na trgu dela primanjkuje iskalcev zaposlitve, za zaposlitev osebe mlajše od 25 let, ki se zaposluje prvič;
- olajšava za vlaganja v digitalni in zeleni prehod.

1.5 Plačevanje DDPO

Zavezanec obračunava in plačuje DDPO po načelu samoobdavčitve na podlagi davčnega obračuna, ki ga sestavi za davčno obdobje. Obrazec za obračun davka od dohodkov pravnih oseb in priloge, ki so sestavni del davčnega obračuna, so določeni s Pravilnikom o davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 109/13 in vse nadaljnje spremembe).

Zavezanec predloži davčni obračun pristojnemu davčnemu organu v roku treh mesecev od začetka tekočega davčnega obdobja (koledarskega oziroma poslovnega leta) za preteklo davčno obdobje. Med davčnim obdobjem zavezanec plačuje akontacijo davka v mesečnih ali trimesečnih obrokih. Akontacija se plačuje v mesečnih obrokih, če predvidena letna obveznost presega 400 evrov, sicer pa v trimesečnih obrokih. Obroki akontacije dospejo v plačilo na zadnji dan obdobja, na katerega se nanašajo, plačani pa morajo biti najkasneje v 10 dneh po dospelosti. Razliko med predhodno plačano akontacijo in izračunanim davkom na podlagi davčnega obračuna mora zavezanec plačati v roku 30 dni od predložitve davčnega obračuna. Preveč plačani znesek davka davčni organ vrne zavezancu najkasneje v roku 30 dni od predložitve davčnega obračuna.

2. Analiza podatkov iz davčnih obračunov DDPO za leto 2023

2.1 Analiza osnovnih obračunskih podatkov DDPO za leto 2023

Iz Tabele 1 lahko razberemo, da je bilo v letu 2023 oddanih skupaj 109.733 obračunov DDPO. Od tega je bilo 108.336 obračunov, kjer so zavezanci ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov

in dejanskih odhodkov. Le dober odstotek vseh obračunov (1.397) je bil takih, kjer so zavezanci ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Tabela 1: Osnovni obračunski podatki DDPO za leto 2023

Zneski v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov		Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov		Skupaj	
	Št. zavez.	Znesek	Št. zavez.	Znesek	Št. zavez.	Znesek
Število predloženih obračunov DDPO	108.336		1.397		109.733	
Število zavezancev	107.416		1.390		108.806	
PRIHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	94.848	179.577	1.222	46,0	96.070	179.623
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	82.764	158.128	1.220	45,2	83.984	158.173
ODHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	102.169	170.144	1.220	15,3	103.389	170.160
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	89.243	149.523	1.220	31,8	90.463	149.555
DAVČNA OSNOVA	58.730	10.345	1.222	13,4	59.952	10.359
DAVČNA IZGUBA	29.192	1.452		0,0	29.192	1.452
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	42.181	2.583		0,0	42.181	2.583
OSNOVA ZA DAVEK	58.730	7.763	1.222	13,4	59.952	7.776
DAVEK	58.714	1.473	1.211	2,5	59.925	1.475
DAVČNA OBVEZNOST	58.693	1.465	1.210	2,5	59.903	1.467

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023, FURS

58.730 zavezancev, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih odhodkov je izkazalo pozitivno davčno osnovo v skupnem znesku 10.345 mio evrov, ki so jo z uveljavljanjem davčnih olajšav zmanjšali za 2.583 mio evrov. Davčno obveznost v skupnem znesku 1.465 mio evrov je pripoznalo 58.693 zavezancev.

Davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov je ugotavljalo 1.390 zavezancev, ustvarili so 45 mio evrov davčno priznanih prihodkov. Njihova davčna obveznost je znašala 2,5 mio evrov.

V nadaljevanju informacije smo število zavezancev zaradi jasnosti in preglednosti izenačili s številom oddanih obračunov, tako da smo določili, da vsak oddan obračun predstavlja drugega zavezanca. Razlika, ki izhaja iz možnosti, da lahko isti zavezanec odda več obračunov, je minimalna in nima zaznavnega učinka na ugotovitve.

2.2 Zavezanci, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Davčna osnova zavezancev za davek od dohodkov pravnih oseb je torej dobiček, izražen kot presežek davčno priznanih prihodkov nad davčno priznanimi odhodki. Pri tem lahko zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, z davčnimi olajšavami zmanjšujejo davčno osnovo.

2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD področjih

Tabela 2: Zavezanci, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov glede na SKD področje

Zneski v mio evrih

Šifra SKD	SKD področje	Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov			
		Število zavezancev	Davčno priznani prihodki	Davčno priznani odhodki	Davčna obveznost
A	Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1.078	560	526	6,0
B	Rudarstvo	73	452	436	3,0
C	Predelovalne dejavnosti	9.291	42.013	39.631	356,8
D	Oskrba z električno energijo, plinom	690	13.114	12.497	69,2
E	Oskrba z vodo; ravnanje z odplakami in odpadki	384	1.889	1.827	7,6
F	Gradbeništvo	9.486	9.132	8.648	84,3
G	Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	16.123	47.429	45.952	304,5
H	Promet in skladiščenje	4.163	7.832	7.245	86,4
I	Gostinstvo	4.484	2.382	2.268	21,3
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	4.598	5.077	4.726	61,1
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.511	12.990	11.592	256,1
L	Poslovanje z nepremičninami	3.765	1.569	1.333	46,4
M	Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	15.051	7.251	6.720	101,0
N	Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	2.869	2.509	2.387	19,9
O	Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	1.593	99	112	1,0
P	Izobraževanje	3.104	674	643	5,3
Q	Zdravstvo in socialno varstvo	2.807	1.648	1.547	18,2
R	Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	8.450	1.077	1.030	9,2
S	Druge dejavnosti	18.815	434	400	7,2
U	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	1			
	Skupaj	108.336	158.128	149.523	1.465

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023, FURS

V Tabeli 2 so razvrščeni zavezanci, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov. Iz tabele je razvidno, da je bilo v letu 2023 največ zavezancev, 18.815, razvrščenih v področje S po SKD klasifikaciji (druge dejavnosti), kar predstavlja 17 % vseh, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov.

Največ davčno priznanih prihodkov so ustvarili zavezanci iz dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil s približno 47 mrd evrov (30 % vseh prihodkov). Tej sledijo zavezanci s področja

predelovalne dejavnosti s 42 mrd evrov davčno priznanih prihodkov, ki pa so imeli najvišjo davčno obveznost, 357 mio evrov, kar je predstavljalo 24 % celotne davčne obveznosti. Na drugem mestu po davčni obveznosti so bili zavezanci iz dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozi, kjer je ta znašala 305 mio evrov.

2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih

Porazdelitev zavezancev, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih (Tabela 3) pokaže, da je bilo največ tistih, ki so v poslovnem letu ustvarili prihodke do 1.000 evrov, in sicer je takih 30 %. Tej skupini z deležem dobre četrtine sledijo zavezanci, ki so v poslovnem letu ustvarili od 100.000 do 1.000.000 evrov prihodkov. Skupaj sta ti dve skupini predstavljali 56 % vseh zavezancev, ki davčno osnovo ugotavljajo skozi dejanske odhodke. Podoben delež zavezancev kot v predhodnem razredu je predstavljala skupina zavezancev s prihodki od 10.000 do 100.000 evrov, več kot 100 mio evrov prihodkov pa je ustvarilo le 0,2 % vseh zavezancev, ki davčno osnovo ugotavljajo skozi dejanske odhodke. 1,8 % zavezancev z največ prihodki (nad 10 mio evrov oz. zadnja dva razreda) je ugotovilo skoraj dve tretjini vsega davka (976 mio evrov).

Tabela 3: Zavezanci za DDPO, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, glede na višino davčnih prihodkov

Razred prihodkov (v evrih)	Zavezanci z dejanskimi odhodki			
	Število zavezancev	Delež	Davek (v mio evrih)	Delež
do 1.000	32.007	29,5%	0,4	0,0%
od 1.000 do 10.000	10.738	9,9%	1,0	0,1%
od 10.000 do 100.000	24.679	22,8%	13,1	0,89%
od 100.000 do 1.000.000	28.383	26,2%	128,7	8,74%
od 1.000.000 do 10.000.000	10.648	9,8%	353,1	24,0%
od 10.000.000 do 100.000.000	1.694	1,6%	418,1	28,4%
nad 100.000.000	187	0,2%	558,2	37,9%
Skupaj	108.336	100%	1.473	100%

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023, FURS in lastni prikaz MF

2.2.3 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave največ do višine 63 % davčne osnove.

Tabela 4: Zmanjšanja davčne osnove in davčne olajšave za DDPO – pregled za leto 2023

Zneski v mio evrih

	Število zavezancev	Znesek	Delež olajšave v celotnih olajšavah
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave, skupaj	42.181	2.583	100%
Zmanjšanje davčne osnove za prejete obresti od kratkoročnih in dolgoročnih vrednostnih papirjev, ki so jih do 8. aprila 1995 izdale RS, občine ali javna podjetja, ki so jih ustanovile RS ali občine	7	0,05	0,0%
Pokrivanje izgube	17.387	898,7	34,8%
Olajšava za vlaganja v R&R	485	308,2	11,9%
Olajšava za investiranje	26.409	963,0	37,3%
Olajšava za pripadajoči znesek dobička, ki se izplača delavcem	16	1,2	0,0%
Olajšava za zaposlovanje invalidov	3.607	110,2	4,3%
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	1109	3,6	0,1%
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	2.323	134,0	5,2%
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	11.888	50,5	2,0%
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	3.191	13,6	0,5%
Izplačila političnim strankam	76	0,5	0,0%
Davčna ugodnost za začetno investicijo v ekonomski coni - vlaganja v osnovna sredstva in neopredmetena sredstva	252	8,4	0,3%
Olajšava za vlaganja v digitalni in zeleni prehod po 55.c členu ZDDPO-2	673	29,7	1,1%
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb po 55.b členu	1317	61,0	2,4%

Vir: Obračuni za DDPO 2023, FURS

Tabela 4 prikazuje, da je zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v letu 2023 uveljavilo 42.181 zavezancev (39 % vseh, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov) v skupni višini 2.583 mio evrov. Ob upoštevanju davčne stopnje 19 % to pomeni, da so si zaradi uveljavljanja vseh davčnih olajšav zavezanci znižali davčno obveznost za 491 mio evrov, kar predstavlja t. i. davčni izdatek oziroma izgubo davčnih prihodkov za državo.

Največji delež v celotnih olajšavah je s 37,3 % predstavljala olajšava za investiranje, ki jo je uveljavljalo 26.409 zavezancev v skupnem znesku 963 mio evrov. Preko zmanjšanja davčne osnove za pokrivanja izgub iz preteklih let je 17.387 zavezancev zmanjšalo davčno osnovo za 899 mio evrov, z olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj pa je le 485 zavezancev zmanjšalo davčno osnovo za 308 mio evrov. Ostale olajšave predstavljajo skupaj 16 % v celotnem znesku olajšav.

Obstajajo pomembne razlike med zavezanci pri uveljavljanju posameznega zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav. Tabela 5 prikazuje to raznolikost, če zavezance razdelimo po posameznih SKD področjih, na Sliki 1 pa smo izbrali SKD področja z največjimi deleži v skupnem zmanjšanju davčne osnove in davčnih olajšav.

Največji znesek znižanj davčne osnove in davčne olajšave uveljavljali zavezanci iz predelovalne dejavnosti (C), 876 mio evrov (Tabela 5), a je bilo po številu največ zavezancev iz dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil (G), 7.629 zavezancev. Olajšavo za investiranje so najbolj

številčno uveljavljali zavezanci, ki so opravljali dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil (G) - 4.972 zavezancev. Največji znesek olajšave za investiranje so imeli zavezanci iz predelovalne dejavnosti (C), in sicer 372 mio evrov. Pokrivanje izgub so v najvišjem znesku (351 mio evrov) uveljavljali v finančnih in zavarovalniških dejavnostih (K), a jo je uveljavljajo majhno število zavezancev (297). Tudi olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj so najbolj uveljavljali zavezanci, ki so opravljali predelovalne dejavnosti (C). Teh je bilo 198, znesek olajšave pri njih pa je znašal 263 mio evrov. Ob tem je bil njihov delež v olajšavi za vlaganja v R&R daleč največji, in sicer 85 % celotnega zneska vseh olajšav za vlaganja v R&R (308 mio evrov).

Na Sliki 1 smo predstavili strukturo znižanja davčne osnove in davčne olajšave za zavezance iz štirih SKD področji po velikosti te kategorije. Na prvem mestu so bile predelovalne dejavnosti (C) s 34 % deležem v skupnem zmanjšanju davčne osnove in davčnih olajšavah. V teh dejavnostih je 42 % olajšav predstavljala olajšava za investiranje, 30 % olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj in 12 % znižanje osnove za pokrivanje izgub iz preteklih let. Olajšavi za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje in zaposlovanje invalidov sta predstavljali 6 % oz. 5 %. Ostala zmanjšanja in olajšave so znašala 3 %.

Na drugem mestu (s 17 % v skupnih olajšavah in zmanjšanju davčne osnove) so bile finančne in zavarovalniške dejavnosti (K). V teh dejavnostih je večino vseh zmanjšanj in olajšav predstavljalo pokrivanje izgube (81 %), 9 % olajšava za investiranje, 4 % olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje ter 6 % vsa ostala zmanjšanja in olajšave.

Na tretjem mestu (12 % v skupnih olajšavah in zmanjšanju davčne osnove) je bila dejavnost oskrbe z električno energijo, plinom (D), kjer je s 76 % prevladovalo pokrivanje izgub, olajšava za investiranje pa je predstavljala 18 % vseh zmanjšanj in olajšav v tej dejavnosti. Olajšava za zaposlovanje invalidov je imela 3 % delež, olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje 1 % delež, medtem ko so vsa ostala zmanjšanja in olajšave predstavljale 2 % vseh zmanjšanj in olajšav.

Na četrtem mestu je bila z 9 % v skupnih olajšavah in zmanjšanju davčne osnove dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (G), kjer je 43 % vseh zmanjšanj in olajšav predstavljala olajšava za investiranje, 28 % pokrivanje izgub, 7 % olajšava za donacije (izplačila za kulturne namene, športne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami) 6 % olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje in 16 % ostala zmanjšanja in olajšave.

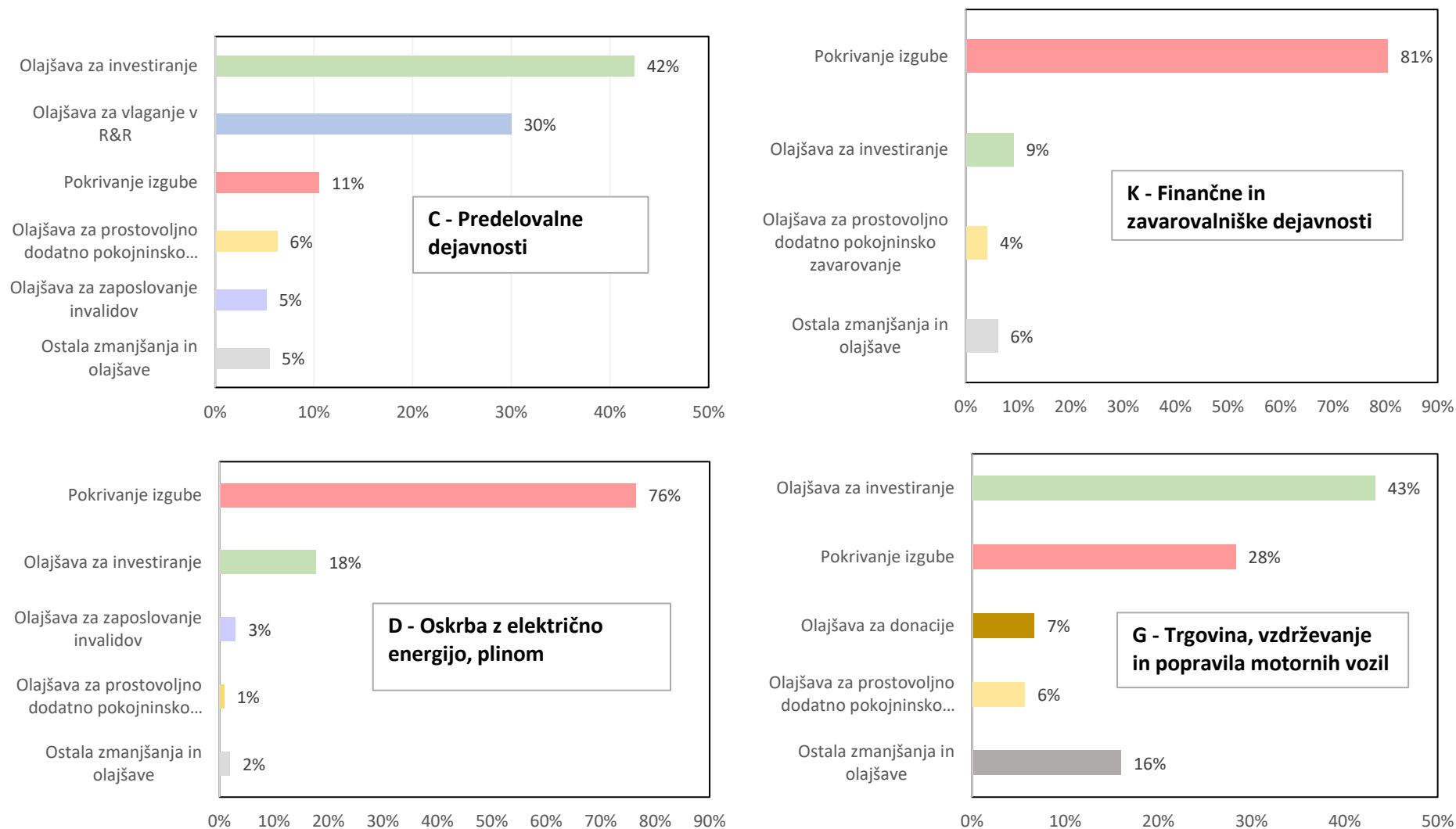
Tabela 5: Število zavezancev, zneski in deleži posameznih vrst olajšav za leto 2023¹

SKD področje	Vsa znižanja d.o. in olajšave			Olajšava za investiranje			Pokrivanje izgube			Olajšava za vlaganja v R&R			Ostale olajšave		
	Št. zav.	Znesek (mio EUR)	Delež SKD v skupnem znesku	Št. zav.	Znesek (mio EUR)	Delež olajšave v olajšavah SKD	Št. zav.	Znesek (mio EUR)	Delež olajšave v olajšavah SKD	Št. zav.	Znesek (mio EUR)	Delež olajšave v olajšavah SKD	Št. zav.	Znesek (mio EUR)	Delež olajšave v olajšavah SKD
A	427	9,5	0,4%	253	6,6	69,4%	220	1,3	14,2%			0,0%	123	1,6	16,5%
B	43	4,8	0,2%	35	3,9	80,3%	6	0,3	6,7%	1	0,1	1,5%	31	0,6	11,5%
C	5.498	875,8	33,9%	4.238	371,9	42,5%	1.407	92,3	10,5%	198	262,7	30,0%	3026	148,8	17,0%
D	286	299,4	11,6%	179	53,2	17,8%	130	228,9	76,5%	3	0,6	0,2%	110	16,7	5,6%
E	231	25,1	1,0%	172	15,2	60,6%	48	1,5	6,0%	2	0,0	0,1%	153	8,4	33,4%
F	4.429	123,5	4,8%	3.034	83,8	67,9%	1.572	22,0	17,8%	11	1,5	1,2%	1689	16,2	13,1%
G	7.629	230,4	8,9%	4.972	99,7	43,3%	2.837	65,2	28,3%	23	3,3	1,4%	3423	62,1	27,0%
H	2.292	176,8	6,8%	1.852	137,1	77,5%	628	17,1	9,7%			0,0%	813	22,6	12,8%
I	2.018	43,2	1,7%	1.286	13,2	30,5%	1.119	20,9	48,4%			0,0%	670	9,1	21,2%
J	2.187	101,6	3,9%	1.437	48,2	47,4%	830	11,7	11,6%	106	21,1	20,8%	867	20,6	20,2%
K	585	435,5	16,9%	289	39,9	9,2%	297	350,9	80,6%	3	0,2	0,1%	289	44,6	10,2%
L	1.294	40,7	1,6%	579	10,1	24,9%	715	21,7	53,2%	1	0,0	0,0%	423	8,9	21,9%
M	7.016	111,7	4,3%	4.247	34,5	30,9%	2.856	34,6	31,0%	122	18,1	16,2%	3033	24,5	21,9%
N	1.392	39,3	1,5%	850	14,1	36,0%	642	15,1	38,6%	3	0,1	0,3%	514	9,9	25,2%
O	415	1,5	0,1%	231	0,7	46,1%	260	0,5	35,1%			0,0%	54	0,3	18,8%
P	1.298	9,8	0,4%	575	4,5	46,4%	509	1,7	17,2%	3	0,1	1,0%	566	3,5	35,4%
Q	1.217	27,6	1,1%	811	14,3	51,7%	358	2,9	10,5%	8	0,3	1,0%	631	10,2	36,8%
R	1.679	18,7	0,7%	700	9,8	52,2%	1.196	6,3	33,7%			0,0%	264	2,6	14,1%
S	2.245	7,7	0,3%	669	2,3	30,5%	1.757	3,6	47,5%	1	0,0	0,4%	321	1,7	21,6%
Skupaj	42.181	2.582,6	100%	26.409	963,0	37,3%	17.387	898,7	34,8%	485	308,2	12%	17.000	412,8	16,0%

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023 FURS, lastni prikaz MF

¹ SKD področja: A (kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo); B (rudarstvo); C (predelovalne dejavnosti); D (oskrba z električno energijo, plinom); E (oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki); F (gradbeništvo); G (trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil); H (promet in skladiščenje); I (gostinstvo); J (informacijske in komunikacijske dej.); K (finančne in zavarovalniške dej.); L (poslovanje z nepremičninami); M (strokovne, znanstvene in tehnične dej.); N (druge raznovrstne poslovne dej.); O (dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti); P (izobraževanje); Q (zdravstvo in socialno varstvo); R (kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti); S (druge dej.).

Slika 1: Delež posameznega zmanjšanja in olajšave glede na vsa zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav v izbranih dejavnostih v letu 2023

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023, FURS, lastni izračun MF

2.3 Zavezanci, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

Veljavni sistem ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je bil za pravne osebe uveden v letu 2012, in sicer z novelo Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2I). Uporaba sistema poenostavljenega ugotavljanja davčne osnove je možna pod naslednjimi pogoji:

- če prihodki zavezanca, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v koledarskem letu pred davčnim obdobjem, za katero zavezanec uveljavlja ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, ne presegajo 50.000 evrov, ali
- če prihodki zavezanca ne presegajo 100.000 evrov in če je bila pri njem obvezno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj pet mesecev.

Pri ugotavljanju davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov se upoštevajo davčno priznani prihodki in normirani odhodki v višini 80 % davčno priznanih prihodkov, a le do višine 80.000 evrov. Dejanski stroški, davčne olajšave in davčna izguba se ne priznajo. Davčno obdobje je v tem primeru lahko le koledarsko leto. Spremljanje oziroma tekoče preverjanje izpolnjevanja pogojev je obveznost davčnega zavezanca. Zavezanci, ki dve zaporedni davčni obdobji ne izpolnjujejo pogojev za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, morajo ugotavljati davčno osnovo v skladu s splošnimi pravili tega zakona za celotno davčno obdobje, ki sledi tema dvema davčnima obdobjema.

2.3.1 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD področjih

Tabela 6: Zavezanci, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, glede na SKD področje

Zneski v mio evrih

Šifra SKD	SKD področje	Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in <u>normiranih</u> odhodkov			
		Število zavezancev	Davčno priznani prihodki	Davčno priznani odhodki	Davčna obveznost
A	Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1	0,10	0,08	0,00
B	Rudarstvo	1	0,11	0,08	0,00
C	Predelovalne dejavnosti	44	1,23	0,98	0,05
D	Oskrba z električno energijo, plinom	18	0,58	0,43	0,03
E	Oskrba z vodo; ravnanje z odplakami in odpadki	1	0,03	0,02	0,00
F	Gradbeništvo	51	1,51	1,13	0,07
G	Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	137	3,33	2,32	0,19
H	Promet in skladiščenje	15	0,40	0,25	0,03
I	Gostinstvo	36	0,97	0,70	0,05
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	154	6,68	4,48	0,42
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	62	1,56	1,08	0,09
L	Poslovanje z nepremičninami	115	3,68	2,72	0,18
M	Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	606	20,97	14,47	1,24
N	Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	55	1,55	1,19	0,07
P	Izobraževanje	33	0,60	0,48	0,02
Q	Zdravstvo in socialno varstvo	25	0,99	0,69	0,06
R	Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	27	0,55	0,44	0,02
S	Druge dejavnosti	16	0,34	0,26	0,01
	Skupaj	1.397	45,17	31,80	2,55

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023, FURS

Kot je razvidno iz Tabele 6, so pri zavezancih, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, močno izstopale strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je bilo kar 43 % vseh zavezancev (606 zavezancev). Dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil je opravljalo 137 zavezancev oziroma 10 % vseh.

Najvišje davčno priznane prihodke so imeli zavezanci v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (21 mio evrov), sledili pa so jim v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih (6,7 mio evrov). Tudi z vidika davčne obveznosti so bili na prvem mestu v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (1,24 mio evrov) in na drugem v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih (0,42 mio evrov).

2.3.2 Porazdelitev zavezancev po prihodkovnih razredih

Porazdelitev zavezancev, ki so v letu 2023 ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, po prihodkovnih razredih (Tabela 7) pokaže, da je bilo največ tistih, ki so v poslovnem letu ustvarili prihodke do 10.000 evrov, in sicer 533 oz. 38 %. Dobra polovica zavezancev z normiranimi odhodki je ustvarila prihodke do 20.000 evrov. Nad 100.000 evrov prihodkov pa je ustvarilo 5,7 % vseh zavezancev za DDPO, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, a je bil njihov delež pri davku skoraj 42 %.

Tabela 7: Zavezanci za DDPO v letu 2023 z normiranimi odhodki glede na višino davčno priznanih prihodkov

Razred prihodkov (v evrih)	Zavezanci z normiranimi odhodki			
	Število zavezancev	Delež	Davek (v mio evrih)	Delež
do 10.000	533	38,2%	0,06	2,2%
od 10.000 do 20.000	176	12,6%	0,10	3,9%
od 20.000 do 30.000	129	9,2%	0,12	4,8%
od 30.000 do 40.000	111	7,9%	0,15	5,8%
od 40.000 do 50.000	156	11,2%	0,27	10,7%
od 50.000 do 60.000	54	3,9%	0,13	5,2%
od 60.000 do 70.000	45	3,2%	0,15	6,0%
od 70.000 do 80.000	41	2,9%	0,17	6,6%
od 80.000 do 90.000	35	2,5%	0,13	5,3%
od 90.000 do 100.000	37	2,6%	0,18	7,1%
nad 100.000	80	5,7%	1,08	42,4%
Skupaj	1.397	100%	2,55	100%

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023, FURS in lastni prikaz MF

2.4 Vrsta pravno organizacijske oblike

Če zavezance za DDPO razdelimo po vrsti pravno organizacijske oblike (Tabela 8), vidimo, da je bilo v letu 2023 največ zavezancev, kar 68 %, organiziranih kot družba z omejeno odgovornostjo (74.893 zavezancev), sledijo pa ji društva in zveze društev (23.008 zavezancev oz. 21 %). Vendar so slednji močno zastopani le po številu, ne pa po davčni obveznosti (0,2 %), saj njihov glavni namen ni zasledovanje dobička. Največ davčne obveznosti so pripoznale družbe z omejeno odgovornostjo, 1.094 mio evrov oz. tri četrtine vse, sledijo pa jim delniške družbe (330 mio evrov oz. 22 %), ki so na vrhu po povprečni davčni obveznosti na zavezanca; ta znaša 814.152 evrov na zavezanca, ki je oddal obračun. To je hkrati 61-kratnik povprečne davčne obveznosti za vse zavezance, ki so v letu 2023 oddali davčni obračun (13.370 evrov na zavezanca).

Tabela 8: Število zavezancev, davčno priznani prihodki in davčna obveznost po vrsti pravno organizacijske oblike zavezancev v letu 2023

Zneski v mio evrih

	Število zavezancev	Davčno priznani prihodki	Davčna obveznost	Delež davčne obveznosti	Število zavezancev z davčno obveznostjo
DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVOR. D.O.O.	74.893	125.759,3	1.093,7	74,5%	50.278
DRUŠTVO, ZVEZA DRUŠTEV	23.008	368,6	2,3	0,2%	5.281
ZAVOD	4.071	334,8	3,4	0,2%	1.662
SINDIKAT	2.545	5,2	0,1	0,0%	111
JAVNI ZAVOD	1.416	1.739,3	7,5	0,5%	1.196
VERSKA SKUPNOST,VERSKE ORGANIZACIJE	1.083	32,3	3,6	0,2%	201
DELNIŠKA DRUŽBA D.D.	405	26.594,4	329,7	22,5%	245
GLAVNA PODRUŽNICA TUJEGA SUBJEKTA	370	952,7	15,4	1,1%	196
ZADRUGA Z.O.O.	335	932,7	0,6	0,0%	152
DRUŽBA Z NEOMEJENO ODGOVOR. D.N.O.	325	21,9	0,2	0,0%	161
USTANOVA	275	2,4	0,0	0,0%	44
KOMANDITNA DRUŽBA K.D.	187	708,5	5,7	0,4%	92
SKUPNOST LASTNIKOV STANOVANJ	127	0,3	0,0	0,0%	5
GOSPODARSKO INTERESNO ZDRUŽENJE GIZ	125	13,4	0,1	0,0%	45
ZADRUGA Z.B.O.	106	50,3	0,0	0,0%	33
POLITIČNA STRANKA	88	0,2	0,0	0,0%	9
ZBORNICA	79	13,0	0,1	0,0%	57
PODJETJE V TUJINI	59	119,4	3,0	0,2%	40
GOSPODARSKA ZBORNICA	45	9,5	0,0	0,0%	21
MLADINSKI SVET	37	0,0	0,0	0,0%	5
ČLANICA UNIVERZE	30	77,9	0,9	0,1%	26
SKUPNOST ZAVODOV	20	1,2	0,0	0,0%	9
JAVNA AGENCIJA	17	37,3	0,3	0,0%	7
JAVNI SKLAD	14	4,6	0,2	0,0%	5
NARODNOSTNA SKUPNOST	11	0,4	0,0	0,0%	5
MEDNARODNO DRUŠTVO	11	0,0	0,0	0,0%	0
SKLAD	10	26,5	0,0	0,0%	0
EVROPSKO GOSP. INT. ZDRUŽENJE EGIZ	8	0,4	0,0	0,0%	3
DRUGE OBLIKE POSLOVNIH SUBJEKTOV	6	0,0	0,0	0,0%	3
JAVNI GOSPODARSKI ZAVOD	5	24,4	0,0	0,0%	4
ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA	5	0,7	0,0	0,0%	3
OSTALO	17	341,5	0,1	0,0%	4
Skupaj	109.733	158.173	1.467	100%	59.903

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023, FURS, lastni prikaz MF

2.5 Efektivna davčna stopnja in starost zavezancev

Splošna nominalna davčna stopnja za DDPO znaša 19 %, a ta nujno ne odraža dejanske stopnje obdavčitve, saj lahko zavezanci s posebnimi znižanji davčne osnove in davčnimi olajšavami pomembno zmanjšajo davčno obveznost. Povprečna efektivna davčna stopnja je za namene analize bolj primeren kazalnik dejanskega davčnega bremena podjetij. Izračunana je kot razmerje med davkom in davčno osnovo², s čimer prikažemo vpliv zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav. Pri izračunu povprečne efektivne davčne stopnje so zajeti vsi davčni zavezanci, ne glede na to, ali so imeli na koncu davčno obveznost.

Tabela 9: Povprečna efektivna davčna stopnja po SKD področjih za leto 2023

Zneski v mio evrih

SKD področje	Število zavezancev	Davčna osnova	Davek	Povprečna efektivna davčna stopnja
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1.079	41	6	14,62%
Rudarstvo	74	20	3	14,53%
Predelovalne dejavnosti	9.335	2.759	358	12,97%
Oskrba z električno energijo, plinom	708	664	69	10,44%
Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki	385	65	8	11,65%
Gradbeništvo	9.537	571	85	14,89%
Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	16.260	1.839	306	16,62%
Promet in skladiščenje	4.178	633	87	13,69%
Gostinstvo	4.520	156	21	13,73%
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	4.752	431	63	14,52%
Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.573	1.805	258	14,29%
Poslovanje z nepremičninami	3.880	287	47	16,30%
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	15.657	661	104	15,79%
Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	2.924	145	20	13,85%
Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	1.593	7	1	14,74%
Izobraževanje	3.137	38	5	14,07%
Zdravstvo in socialno varstvo	2.832	124	18	14,76%
Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	8.477	68	9	13,73%
Druge dejavnosti	18.831	46	7	15,82%
Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	1			
Skupaj	109.733	10.359	1.475	14,24%

Vir: Obračuni za DDPO za leto 2023 FURS, lastni izračuni MF

Povprečna efektivna davčna stopnja za DDPO je za leto 2023 znašala 14,24 % in je bila za 0,46 odstotne točke nižja kot v letu 2022 (14,70 %). Razloge za znižanje najdemo v 91 % povišanju zneska znižanja davčne osnove zaradi pokrivanja izgub iz preteklih let. Pri tem so večino (65 %) tega znižanja uveljavljali zavezanci iz SKD področja D (oskrba z električno energijo, plinom) in K (finančne in zavarovalniške dejavnosti). Najvišjo povprečno efektivno davčno stopnjo so imeli zavezanci iz dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil, kjer je znašala 16,62 %. Sledi mu dejavnost poslovanja z nepremičninami s 16,30 % stopnjo.

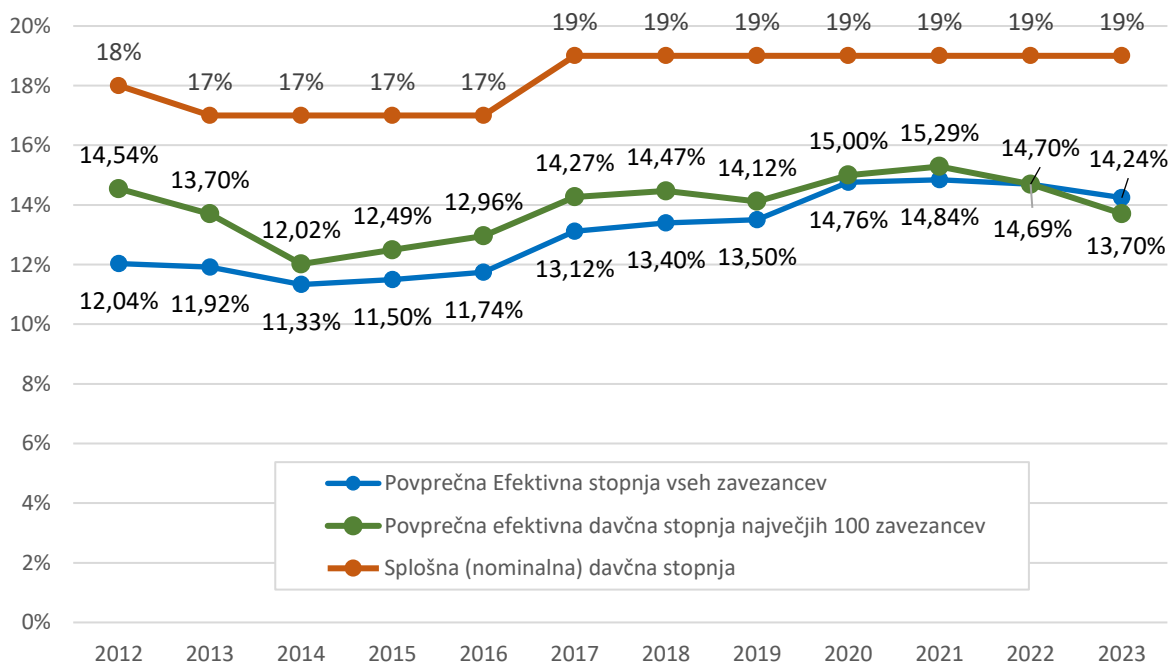
² Davčna osnova – (Zap. št.: 13 v obračunu davka od dohodkov pravnih oseb); pri davčni osnovi niso zajete olajšave in zmanjšanja davčne osnove.

Najnižjo povprečno efektivno davčno stopnjo so imeli zavezanci iz SKD področja oskrba z električno energijo, plinom – znašala je 10,44 %. Nekoliko višjo povprečno efektivno davčno stopnjo, vendar še vedno nizko v primerjavi z zakonsko določeno davčno stopnjo, so izkazali zavezanci iz področja oskrba z vodo; ravnanje z odpadki (11,65 %) in predelovalne dejavnosti (12,97 %). Področje predelovalnih dejavnosti ima največji znesek davčne osnove in davčne obveznosti, zato ima tudi največji vpliv na skupno povprečno efektivno davčno stopnjo.

Slika 2 prikazuje povprečno efektivno davčno stopnjo v obdobju od leta 2012 do 2023 za vse in za prvih 100 zavezancev, ki so imeli v posameznem letu največjo davčno obveznost. Ta skupina zavezancev je dosegla 39 % skupne davčne obveznosti vseh zavezancev za DDPO, ki je v letu 2023 za to skupino znašala 580 mio evrov.

Za prvih 100 zavezancev z najvišjo davčno obveznostjo je povprečna efektivna davčna stopnja v letu 2023 znašala 13,70 % in je bila drugič v opazovanem obdobju nižja, kot za vse zavezance skupaj. Ob tem je bila za 0,24 odstotne točke nižja, kot je bila povprečna v obdobju 2012 – 2023 (13,94 %). Povprečno zvišanje v zadnjih letih je v veliki meri posledica omejitve zmanjšanja davčne osnove na največ 63 %, ki je začela veljati v letu 2020. K dodatnemu znižanju za leto 2023 so največ prispevali veliki zavezanci s področja oskrbe z električno energijo, plinom in finančnih ter zavarovalniških dejavnosti, ki so povečali zmanjšanje davčne osnove za prenos izgub iz preteklih let. Iz Slike 2 je razvidno, da je v opazovanem obdobju povprečna efektivna davčna stopnja za vse zavezance rasla od 2015 naprej in je bila najvišja v letu 2021. Največja razlika med povprečno efektivno in nominalno zakonsko davčno stopnjo je bila v letu 2012 (5,96 odstotnih točk), v letu 2023 pa še vedno sorazmerno velika - 4,8 odstotne točke.

Slika 2: Povprečna efektivna davčna stopnja za vse zavezance, za prvih 100 zavezancev glede na davčno obveznost in splošna (nominalna) davčna stopnja v obdobju 2012-2023

Vir: Obračuni za DDPO 2012-2023 FURS, lastni izračuni MF

Raziskali smo tudi povezavo med efektivno davčno stopnjo in številom let delovanja zavezancev (v nadaljevanju: starost). V analizi nismo upoštevali zavezancev, ki so oproščeni v skladu z 9. členom ZDDPO-2 (oprostitev davka za zavezanca, ki je ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti).

Tabela 10: Izbrana polja obračuna DDPO za leto 2023 glede na starost zavezanca, brez oproščenih po 9. členu ZDDPO

razred starosti	Število zav.	Delež	Davčna osnova (mio EUR)	Delež	Št. zav. s poz. davčno osnovo	Delež v razredu	Zmanjšanja dav. osn. in olajš. (mio EUR)	Delež
do 5 let	17.756	22%	611	6%	10.633	60%	114	4%
6-10 let	17.093	21%	763	7%	10.778	63%	134	5%
11-15 let	13.880	17%	846	8%	9.390	68%	173	7%
16- do 20 let	9.627	12%	1.115	11%	6.569	68%	239	9%
21 do 25 let	5.153	6%	1.498	15%	3.455	67%	457	18%
26 do 30 let	3.401	4%	1.119	11%	2.262	67%	382	15%
nad 30 let	12.727	16%	4.196	41%	8.976	71%	1.047	41%
neznano	2.072	3%	89	1%	642	31%	6	0%
SKUPAJ	81.709	100%	10.238	100%	52.705	65%	2.551	100%

Vir: Obračuni za DDPO 20232 FURS, lastni izračuni MF

Če zavezanca za DDPO (in izločenimi tistimi, ki so ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti, npr. društva) razdelimo glede na starost zavezancev v razrede po 5 let, ugotovimo, da je največ zavezancev v prvem in drugem razredu (do 5 let. oz. 6 do 10 let), skupaj 43 %. Vendar ti dve skupini zavezancev ustvarita le 13 % skupne davčne osnove za DDPO in ugotovita le 14 % skupne davčne obveznosti. V prvem razredu (do 5 let) je tudi najnižje razmerje med številom zavezancev, ki so ugotovili pozitivno davčno osnovo, in vsemi zavezanci (60 %) ter znesek davka na zavezanca (slabih 5.300 evrov, Tabela 11). To je razumljivo, ker v tem razredu prevladujejo mikro podjetja oz. zavezanci, ki si še niso uspeli zrasti. Zrela in večja podjetja so v zadnjem razredu (nad 30 let), kjer je tudi davek na zavezanca najvišji (47.000 evrov). Zavezanci v tem razredu predstavljajo le 16 % vseh zavezancev, a ustvarijo 41 % davčne osnove in 41 % davka.

Tabela 11: Davek in povprečna efektivna davčna stopnja za leto 2023 glede na starost zavezanca, brez oproščenih po 9. členu ZDDPO

razred starosti	Davek (mio EUR)	Delež	Davek na zav. (EUR)	Povprečna efektivna davčna stopnja	Davčni prihranek zaradi koriščenja davčnih olajšav (mio EUR)	Davčni prihranek zaradi koriščenja davčnih olajšav na zav. (EUR)
do 5 let	94	6%	5.278	15,3%	22	1.217
6-10 let	120	8%	7.000	15,7%	25	1.485
11-15 let	128	9%	9.210	15,1%	33	2.364
16- do 20 let	167	11%	17.298	14,9%	45	4.711
21 do 25 let	196	13%	38.095	13,1%	87	16.849
26 do 30 let	140	10%	41.201	12,5%	73	21.320
nad 30 let	598	41%	47.009	14,3%	199	15.638
neznano	16	1%	7.584	17,6%	1	594
SKUPAJ	1.458	100%	17.846	14,2%	485	5.933

Vir: Obračuni za DDPO 2023 FURS, lastni izračuni MF

Pregled efektivne davčne stopnje nam pokaže, da ta v splošnem upada s starostjo zavezanca. Najvišja povprečna efektivna davčna stopnja je v drugem razredu (6 do 10 let), druga najvišja v prvem, najnižja v predzadnjem razredu (26 do 30 let). To kaže na dejstvo, da zrelejša podjetja uspejo v večji meri izkoristiti davčne olajšave in imajo zato večjo finančno korist od njih. 74 % celotnega znižanja davka (358 od 485 mio evrov) so bili deležni zavezanci, starejši od 20 let. Povprečno znižanje davka zaradi

uveljavljanja zmanjšanja davčne osnove in olajšav za zavezanca, starejšega od 20 let, je znašalo 16.849 evrov, kar je mnogo več kot pri zavezancih starih do 20 let - 2.145 evrov.

2.6 Zavezanci, ki so del mednarodne skupine podjetij

Vsak davčni zavezanec za DDPO v Sloveniji, ki je del mednarodne skupine podjetij (v nadaljnjem besedilu: MNE), zavezane za oddajo Poročila po državah (angl. Country by Country Report, v nadaljnjem besedilu: CbCR), mora Finančni upravi RS predložiti obvestilo o obveznosti poročanja. CbCR je eden od mednarodno sprejetih ukrepov, katerega namen je zagotoviti, da MNE, katerih letni konsolidirani prihodki presegajo 750 mio evrov, poročajo o razporeditvi na svetovni ravni doseženega dohodka in obračunanega/plačanega davka po posameznih jurisdikcijah, v katerih imajo MNE osebe v sestavi. CbCR praviloma pripravi krovno matično podjetje, ki ga predloži svojemu davčnemu organu, slednji pa CbCR izmenja z vsemi drugimi davčnimi organi, v katerih ima krovna matična družba svoje osebe v sestavi.

Podatki, ki jih CbCR vsebuje, so podatki o prihodkih (doseženih med povezanimi in nepovezanimi osebami), dobičku (izgubi) pred plačilom davka na dobiček, plačanem in obračunanem davku od dohodkov, izkazanem kapitalu, nerazporejenem dobičku, številu zaposlenih, vrednosti opredmetenih sredstev, razen denarja in denarnih ustreznikov, in sicer glede na posamezno jurisdikcijo, v kateri deluje MNE, ter tudi podatki o vseh osebah v sestavi MNE, ki poslujejo v posameznih jurisdikcijah, in o vrsti glavnih poslovnih dejavnosti. Ti podatki davčnim organom služijo za ocenjevanje tveganja pri transfernih cenah in ocenjevanje drugih tveganj, kakor tudi za ekonomsko in statistično analizo.

Na osnovi obvestila o obveznosti poročanja CbCR lahko iz obračunov DDPO izločimo zavezance, ki so del MNE in poslujejo v Sloveniji. V izboru zavezancev so tisti, ki so del tuje MNE in poslujejo v Sloveniji, a tu ni enot slovenskih MNE, ki poslujejo v tujini. Podatki iz obračuna DDPO se nanašajo na posameznega zavezanca, ki je del MNE in ne na celotno skupino MNE.

Tabela 12: Glavne kategorije obračuna DDPO za leto 2023 CbCR zavezancev po krovni državi MNE

Zneski v mio evrih

Države krovne MNE	Št. zav.	Prihodki	Davčna osnova	Davčna izguba	Davčna obveznost
Slovenija	123	25.469	1.786	95	227
Združene države Am.	102	1.535	116	16	19
Nemčija	98	5.344	271	38	44
Avstrija	63	3.551	206	7	30
Francija	60	2.508	122	18	16
Švica	46	3.672	254	2	26
Nizozemska	43	1.766	85	40	10
Luksemburg	32	619	20	14	2
Japonska	30	774	40	1	6
Združeno kraljestvo	30	789	32	0	5
Kitajska	29	3.126	37	5	3
Italija	29	2.038	284	1	49
Švedska	19	357	27	0	4
Danska	15	348	38	0	6
Hrvaška	13	1.788	20	119	3
Madžarska	12	2.479	411	1	48
Ciper	11	513	84	1	8
Finska	10	115	4	0	0
Španija	10	75	4	1	1
Belgija	8	252	10	2	2
Bermudi	7	95	9	1	1
Turčija	7	309	6	0	1
Koreja, Republika	6	89	5	2	1
Ostale države	48	1.915	68	11	10
SKUPAJ	851	59.528	3.939	376	522

Vir: Obračuni za DDPO 2023 FURS, lastni izračuni MF

V letu 2023 je bilo 851 zavezancev, ki so del MNE. Ustvarili so 60 milijard davčno priznanih prihodkov in 3,9 milijarde davčne osnove ter imeli 522 mio evrov davčne obveznosti (Tabela 12). V primerjavi z vsemi zavezanci za DDPO, ti zavezanci predstavljajo 0,8 % vseh po številu, 38 % po prihodkih in po davčni osnovi in 36 % po davčni obveznosti. To je razumljivo, saj gre v glavnem za družbe (enote MNE), ki izkoriščajo ekonomije obsega in imajo zato velik tržni delež v posameznih panogah.

Največje število zavezancev so del slovenske krovne MNE (123), sledijo zavezanci, ki so del krovne MNE iz ZDA, nato Nemčije in Avstrije. Enako je Slovenija na vrhu, če merimo davčno priznane prihodke, davčno osnovo in davčno obveznost. Pri tem izstopajo še zavezanci iz Madžarske, ki so drugi po velikosti davčne osnove in Italije, ki so drugi po velikosti davčne obveznosti.

2.7 Najbolj in najmanj uspešne skupine zavezancev po SKD razredih

Za konec informacije smo pripravili še izbor zavezancev po SKD razredih, kjer smo poiskali tiste skupine zavezancev, ki najbolj izstopajo po davčni obveznosti, ter skupine zavezancev, ki najbolj izstopajo po pripoznani davčni izgubi. Oznaka SKD razreda je najbolj podrobna klasifikacija, ki hkrati še omogoča varovanje davčne tajnosti posameznih zavezancev.

Tabela 13: Zavezanci po SKD razredih, 10 največjih razredov po davčni obveznosti za leto 2023

Zneski v mio evrih

SKD razred	Davčna obveznost v letu 2023	Delež v davčni obveznosti 2023	Število zavezancev v letu 2023	Davčna obveznost 2014-2023
Drugo denarno posredništvo	116	8%	21	422
Proizvodnja farmacevtskih preparatov	49	3%	24	400
Trgovanje z električno energijo	47	3%	55	207
Dejavnost holdingov	44	3%	470	130
Spremljajoče storitvene dejavnosti v kopenskem prometu	36	2%	91	268
Druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje	32	2%	2.633	170
Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin	29	2%	2.057	153
Trgovina z avtomobili in lahki motornimi vozili	29	2%	845	162
Računalniško programiranje	28	2%	1.628	149
Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi	27	2%	16	141
<i>Ostali razredi</i>	<i>1.031</i>	<i>70%</i>	<i>101.893</i>	<i>6.835</i>
SKUPAJ	1.467	100%	109.733	9.038

Vir: Obračuni za DDPO 2023 FURS, lastni izračuni MF

Za leto 2023 je največ davčne obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb imela skupina 21 zavezancev iz SKD razreda drugo denarno posredništvo. V tem razredu so predvsem banke in hranilnice. Davčna obveznost v višini 116 mio evrov predstavlja 8 % vse davčne obveznosti. Znesek predstavlja skoraj trikratnik povprečne davčne obveznosti te skupine zavezancev v zadnjih 10 letih (42 mio evrov na leto oz. 422 mio evrov v celotnem obdobju). Drugi najbolj uspešen SKD razred tako v letu 2023 kot v zadnjih 10 letih predstavljajo zavezanci v skupini proizvodnja farmacevtskih preparatov z 49 mio evri. Izbranih 10 skupin zavezancev je imelo v letu 2023 30 % davčne obveznosti vseh zavezancev.

Tabela 14: Zavezanci po SKD razredih, 10 največjih razredov po davčni izgubi v obdobju 2008-2023

Zneski v mio evrih

SKD razred	Davčna izguba 2008-2023	Delež v skupni davčni izgubi 2008-2023	Število zavezancev 2023	Davčna izguba 2023
Drugo denarno posredništvo	4.482	13%	21	1
Dejavnost holdingov	3.011	9%	470	31
Drugje nerazvrščene dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih	1.368	4%	201	5
Gradnja stanovanjskih in nestanovanjskih stavb	1.286	4%	2.225	19
Proizvodnja električne energije v termoelektrarnah, jedrskih elektrarnah	1.006	3%	13	42
Drugo podjetniško in poslovno svetovanje	965	3%	5.514	44
Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah, pretežno z živili	820	2%	260	121
Organizacija izvedbe stavbnih projektov	741	2%	1.006	36
Dejavnost finančnega zakupa	660	2%	41	73
Dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov	634	2%	751	17
<i>Ostali razredi</i>	<i>19.700</i>	<i>57%</i>	<i>99.231</i>	<i>1.064</i>
SKUPAJ	34.672	100%	109.733	1.452

Vir: Obračuni za DDPO 2023 FURS, lastni izračuni MF

V Tabeli 14 so predstavljene še skupine zavezancev, ki so v preteklih 16 letih ustvarile največ davčne izgube. Tu sta na prvih dveh mestih skupini iz finančne dejavnosti (drugo denarno posredništvo in dejavnosti holdingov), kar je posledica izpostavljenosti v času finančne krize. 10 največjih skupin zavezancev je v obdobju 2008-2023 ustvarilo skoraj polovico (43 %) davčne izgube vseh zavezancev.

Priloge

Tabela P1: Glavne postavke iz obračunov DDPO od 2020 do 2023

Zneski v mio evrih

Postavka iz obračuna / Leto	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število predloženih obračunov DDPO	106.369	107.545	108.643	109.733	101,0
Število zavezancev	105.342	106.599	107.713	108.806	101,0
PRIHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih, od tega	122.676	147.524	176.830	179.623	101,6
Popravek prih. na raven davčno priznanih prih. - zmanjšanje	17.040	18.770	20.168	21.570	107,0
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	105.784	128.909	156.774	158.173	100,9
ODHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	118.391	139.634	168.697	170.160	100,9
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	101.511	121.960	149.913	149.555	99,8
RAZLIKA med davčno priznanimi prihodki in odhodki	6.000	8.282	8.744	10.132	115,9
RAZLIKA med davčno priznanimi odhodki in prihodki	1.728	1.333	1.882	1.513	80,4
DAVČNA OSNOVA	6.038	8.386	8.916	10.359	116,2
DAVČNA IZGUBA	1.698	1.307	1.737	1.452	83,6
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave, vendar največ do višine davčne osnove	1.345	1.826	2.015	2.583	128,2
DAVČNA OBVEZNOST	887	1.240	1.304	1.467	112,5
Vplačane akontacije	696	884	1.189	1.257	105,8
OBVEZNOST ZA DOPLAČILO DAVKA	341	503	418	532	127,3
PREVEČ VPLAČANE AKONTACIJE	150	147	302	322	106,6

Vir: Obračuni za DDPO od leta 2020 do 2023 FURS, lastni prikaz MF

Število predloženih obračunov DDPO se je na podlagi podatkov FURS v 2023 povečalo za 1 % glede na leto 2022, davčno priznani prihodki pa so se zvišali za 0,9 %. Davčna osnova je v letu 2023 znašala 10.359 mio evrov in se je zvišala za 16,2 % glede na leto 2022. Davčna obveznost, ki je znašala 1.467 mio evrov se je zvišala za 12,5 %. Število predloženih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb se je v obdobju od 2020 do 2023 v povprečju povečalo za 1,1 odstotka letno, davčna obveznost pa v povprečju za 18 odstotkov letno.

Tabela P2: Davčni prihodki zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov v obdobju od leta 2020 do 2023

Zneski v mio evrih

SKD dejavnost	Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov							
	2020		2021		2022		2023	
	Št. zavez.	Davčni prihodki	Št. zavez.	Davčni prihodki	Št. zavez.	Davčni prihodki	Št. zavez.	Davčni prihodki
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1.095	492	1.083	504	1.079	594	1.078	560
Rudarstvo	69	298	72	281	72	344	73	452
Predelovalne dejavnosti	8.940	30.241	9.096	36.175	9.163	42.576	9.291	42.013
Oskrba z električno energijo, plinom	632	7.071	631	10.810	651	15.478	690	13.114
Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki	382	1.339	378	1.705	385	1.910	384	1.889
Gradbeništvo	8.367	5.280	8.739	6.461	9.186	7.774	9.486	9.132
Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	16.316	32.926	16.199	38.911	16.097	48.768	16.123	47.429
Promet in skladiščenje	4.098	5.659	4.108	6.734	4.158	7.895	4.163	7.832
Gostinstvo	4.014	1.188	4.477	1.586	4.462	2.113	4.484	2.382
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	4.366	3.755	4.412	4.149	4.494	4.543	4.598	5.077
Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.415	7.284	1.459	9.551	1.486	10.987	1.511	12.990
Poslovanje z nepremičninami	3.312	1.037	3.424	1.215	3.609	1.415	3.765	1.569
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	14.835	5.047	14.792	5.882	14.868	6.602	15.051	7.251
Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	2.641	1.558	2.729	1.847	2.809	2.208	2.869	2.509
Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	1.585	65	1.579	84	1.585	94	1.593	99
Izobraževanje	2.927	461	2.987	557	3.029	628	3.104	674
Zdravstvo in socialno varstvo	2.611	1.160	2.663	1.395	2.757	1.489	2.807	1.648
Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	8.400	586	8.455	702	8.449	928	8.450	1.077
Druge dejavnosti	19.002	295	18.801	309	18.810	379	18.815	434
Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo	1	0						
Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	1		1		1		1	
Skupaj	105.009	105.742	106.085	128.859	107.150	156.725	108.336	158.128

Vir: Obračuni za DDPO od leta 2020 do 2023 FURS, lastni prikaz MF

Tabela P3: Davčni prihodki zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v obdobju od leta 2020 do 2023

Zneski v mio evrih

SKD dejavnost	Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov							
	2020		2021		2022		2023	
	Št. zavez.	Davčni prihodki	Št. zavez.	Davčni prihodki	Št. zavez.	Davčni prihodki	Št. zavez.	Davčni prihodki
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	4	0,1	1	0,1	2	0,1	1	0,1
Rudarstvo	1	0,1	1	0,0	1	0,1	1	0,1
Predelovalne dejavnosti	40	0,7	50	1,2	44	1,2	44	1,2
Oskrba z električno energijo, plinom	8	0,2	15	0,3	18	0,5	18	0,6
Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki	1	0,0	1	0,0	2	0,0	1	0,0
Gradbeništvo	51	1,4	50	1,4	52	1,8	51	1,5
Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	149	3,4	161	4,9	153	3,8	137	3,3
Promet in skladiščenje	22	0,7	20	0,5	18	0,3	15	0,4
Gostinstvo	33	0,4	44	1,1	44	1,3	36	1,0
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	136	4,3	140	5,3	149	5,6	154	6,7
Finančne in zavarovalniške dejavnosti	55	1,2	61	1,5	67	1,9	62	1,6
Poslovanje z nepremičninami	95	3,2	104	3,7	116	4,2	115	3,7
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	612	21,4	638	23,6	645	22,8	606	21,0
Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	59	2,1	64	2,2	69	2,1	55	1,5
Izobraževanje	25	1,0	36	1,4	34	0,9	33	0,6
Zdravstvo in socialno varstvo	29	0,7	29	2,0	27	0,8	25	1,0
Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	23	0,5	28	0,7	28	0,6	27	0,5
Druge dejavnosti	17	0,3	17	0,2	24	0,5	16	0,3
Skupaj	1.360	41,6	1.460	50,0	1.493	48,6	1.397	45,2

Vir: Obračuni za DDPO od leta 2020 do 2023 FURS, lastni prikaz MF

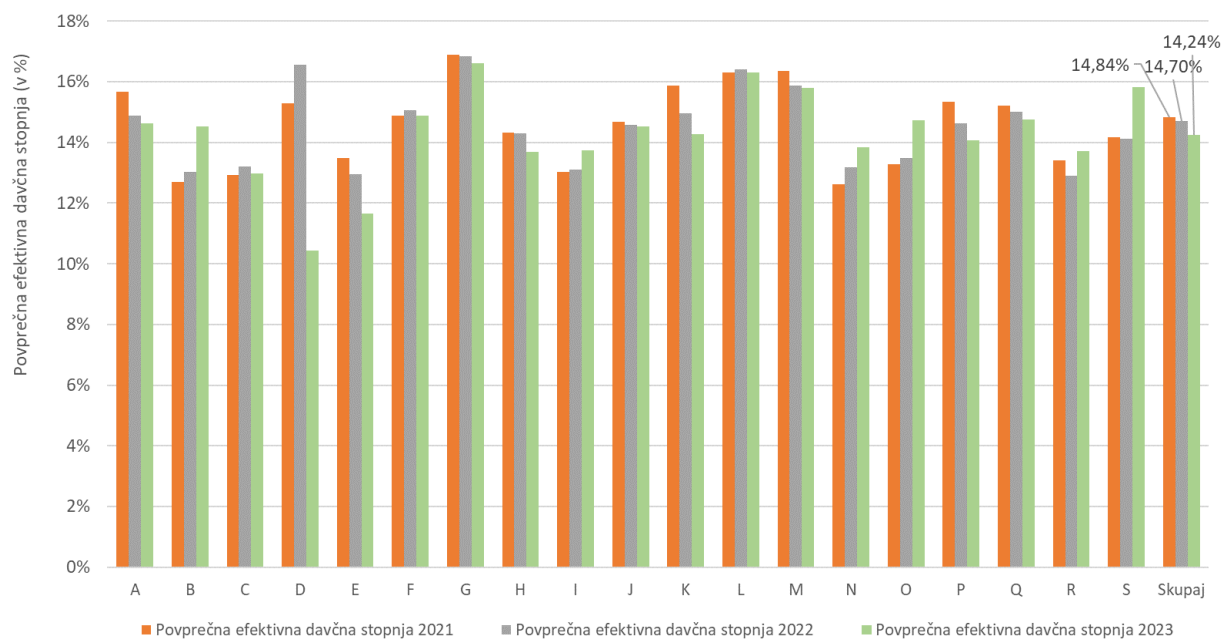
Tabela P4: Pregled zmanjšanja davčne osnove in davčne olajšave v obdobju od leta 2020 do 2023

Vrsta olajšave/Leto	Zneski v mio evrih			
	2020	2021	2022	2023
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave, skupaj	1.345	1.826	2.015	2.583
Zmanjšanje davčne osnove za prejete obresti od kratkoročnih in dolgoročnih vrednostnih papirjev, ki so jih do 8. aprila 1995 izdale RS, občine ali javna podjetja, ki so jih ustanovile RS ali občine	0,1	0,0	0,3	0,0
Pokrivanje izgube	328,6	445,9	471,0	898,7
Olajšava za vlaganja v R&R	203,1	291,3	292,3	308,2
Olajšava za investiranje	594,3	827,3	925,2	963,0
Olajšava za pripadajoči znesek dobička, ki se izplača delavcem	0,8	2,2	2,7	1,2
Olajšava za zaposlovanje invalidov	85,1	106,8	103,9	110,2
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	1,3	2,2	2,4	3,6
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	99,7	122,7	121,2	134,0
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodne, znanstvene, vzgojnoizobraževalne, zdravstvene, ekološke, religiozne in splošno koristne namene	23,5	25,4	37,7	50,5
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene, športne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	3,3	2,6	10,7	13,6
Olajšava za donacije - izplačila izvajalcem programa vrhunškega športa za vlaganja v vrhunski šport			0,5	0,5
Olajšava za donacije - izplačila namenjena odpravi posledic epidemije			0,5	8,4
Olajšava za vlaganja v digitalni in zeleni prehod po 55.c členu ZDDPO-2			20,9	29,7
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb po 55.b členu ZDDPO-2	0,5	0,6	26,3	61,0

Vir: Obračuni za DDPO od 2020 do 2023, FURS, lastni prikaz MF

Zneski zmanjšanja davčne osnove in davčne olajšave so se do leta 2019 povečevali, v letu 2020 so se znižali in v letu 2021 skoraj dosegli raven pred letom 2020. Znižanje v letu 2020 je delno posledica zakonske omejitve znižanja na največ 63 % davčne osnove, ki je začela veljati v letu 2020, delno pa manjših investicij in slabšega poslovanja v času omejitvenih ukrepov zaradi pandemije. Nadaljnje dvigovanje zneska zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav v letih 2021 do 2023 so posledica ugodnega gospodarskega cikla. Zavezanci so v letu 2023 znižali davčno osnovo z zmanjšanjem in davčnimi olajšavami v višini 2.583 mio evrov, kar je za 28 % več kot v letu 2022.

Slika P1: Povprečna efektivna davčna stopnja v obdobju od 2021 do 2023, glede na SKD področje

Vir: Obračuni za DDPO od 2021 do 2023, FURS, lastni prikaz MF